

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18.01.1978, sp. zn. 8 Co 675/77, ECLI:CZ:KSHK:1978:8.CO.675.1977.1

Číslo: 19/1981

Právní věta: Za škodu vzniklou na motorovém vozidle, k níž došlo v důsledku sesutí nezpevněné krajnice silnice, organizace silničního hospodářství neodpovídá (§ 9 odst. 1 zákona č. 135/1961 Sb.) /1/ Odpovědnost organizace silničního hospodářství za takto vzniklou škodu by ve smyslu ustanovení § 421 o. z. byla dána tehdy, kdyby krajnice byla již před uvedenou havárií vozidla poškozena a organizace silničního hospodářství by tuto závadu neodstranila. 1) ve znění zákonů č. 72/1969 Sb. a č. 146/1971 Sb.

Soud: Krajský soud v Hradci Králové

Datum rozhodnutí: 18.01.1978

Spisová značka: 8 Co 675/77

Číslo rozhodnutí: 19

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Doprava, Náhrada škody, Odpovědnost za škodu

Předpisy: 135/1961 Sb. § 9 40/1964 Sb. § 421

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresní soud v Semilech zčásti vyhověl žalobě žalobce a uložil žalované organizaci správy silnic povinnost zaplatit žalobci 2911,70 Kčs na náhradu škody vzniklé na jeho vozidle při sesutí se nezpevněné krajnice vozovky, zatím co žalobu zamítl proti další žalované organizaci, jejíž protijedoucí vozidlo přispělo podle názoru žalobce rovněž ke způsobení uvedené havárie.

Žalovaná správa silnic v odvolání navrhovala, aby rozsudek soudu prvního stupně byl změněn a žaloba aby byla zcela zamítnuta. Poukazovala na to, že podle zjištění soudu prvního stupně k havárii automobilu žalobce došlo výlučně z důvodu stavu vozovky v místě nehody, a to špatného stavu krajnice, avšak podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 135/1961 Sb. o pozemních komunikacích nemají uživatelé silnic nárok na náhradu škody, která jim vznikla ze stavebního stavu silnice nebo z její povahy. Organizace silničního hospodářství odpovídá pouze za škody vzniklé uživatelům silnice ze závady ve sjízdnosti a podle ustanovení § 14 vyhlášky č. 136/1961 Sb. se rozumí stavebním stavem silnice její kvalita, stupeň opotřebení a povrch, podélné a příčné vlny, četné výtluky, které nelze odstranit běžnou údržbou, únosnost vozovky, mostů a propustků a vybavení komunikace z hlediska bezpečnosti dopravy. Odpovědnost organizace silničního hospodářství by byla tedy dána tehdy, jestliže by krajnice byla v době před nehodou jiným provozovatelem vozidla nějak narušena a organizace silničního hospodářství by včas neprovedla její opravu. Tak tomu však v daném případě

nebylo. Příčinu vzniku škody na motorovém vozidle žalobce spatřovala proto žalovaná organizace v nesprávném a v nevhodném způsobu jízdy žalobce.

Žalobce v odvolání navrhoval, aby rozsudek soudu prvního stupně byl změněn tak, že se žalobě v plném rozsahu vyhovuje. Poukazoval na to, že jeho vozidlo zajelo na nezpevněnou krajnici proto, aby protijedoucí vozidlo druhé žalované organizace mohlo bezpečně projet. Škodu tedy vyvolal provoz motorového vozidla druhé žalované organizace. Další námitky žalobce směřovaly proti výši přiznané náhrady škody. Poukazoval na rozpor mezi doloženou výší škody a škodou vyčíslenou soudním znalcem. V souvislosti s odpovědností první žalované organizace zdůrazňoval, že její povinností bylo pečovat o běžnou údržbu silnice; tuto povinnost hrubě zanedbala, neboť v místě nehody byla krajnice z popele a ze škváry.

Krajský soud v Hradci Králové změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu proti žalované organizaci silničního hospodářství zamítl v celém rozsahu; ve výroku o zamítnutí žaloby proti druhé žalované organizaci rozsudek soudu prvního stupně potvrdil.

Z odůvodnění:

V projednávané věci nejde o případ odpovědnosti ze střetu provozů dopravních prostředků podle ustanovení § 431 o. z., neboť ke střetu provozů vůbec nedošlo. Nejde ani o odpovědnost za škodu vzniklou v souvislosti s provozem jiného provozovatele, neboť motorové vozidlo druhé žalované organizace jelo po pravé straně, v pravé polovině vozovky ve směru své jízdy, a nikterak způsob jízdy řidiče motorového vozidla žalobce neovlivnilo. Mezi provozem druhé žalované organizace a škodou žalobce není příčinná souvislost.

Řidič poškozeného vozidla žalobce zajel na krajnici silnice, protože se domníval, že by v místě, kde na krajnici stál sloup a vozovka byla zúžená, neprojel spolu s míjejícím protijedoucím vozidlem druhé žalované organizace. Proto se svým vozidlem zajel mimo zpevněný povrch silnice až na nezpevněnou krajnici, kde zastavil. Nezpevněná krajnice se s ním sesula, vozidlo spadlo do potoka a poškodilo se.

Soud prvního stupně byl toho názoru, že k havárii automobilu žalobce došlo výlučně pro stav vozovky v místě nehody a v důsledku špatného stavebního stavu krajnice. Odpovědnost žalované organizace silničního hospodářství za škodu, která vznikla uživateli silnic, posuzoval podle ustanovení § 9 zákona č. 135/1961 Sb. o pozemních komunikacích (silničního zákona). Nesprávně si však toto ustanovení vyložil.

Podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 135/1961 Sb. uživatelé silnice nemají nárok na náhradu škody, která jim vznikla ze stavebního stavu silnice nebo z její povahy. Co je třeba rozumět stavebním stavem silnice nebo její povahou vysvětluje ustanovení § 14 vyhlášky č. 136/1961 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích (silniční zákon). Podle tohoto ustanovení rozumí se stavebním stavem silnice její kvalita, stupeň opotřebení a povrch, podélné nebo příčné vlny, četné výtluky, které nelze odstranit běžnou údržbou, únosnost vozovky, mostů a propustků a vybavení komunikace z hlediska bezpečnosti dopravy (dopravní značky a zařízení, bezpečnostní a ochranné zařízení apod.). Povahou silnice se rozumí její technické znaky (příčné uspořádání, příčný sklon vozovky a její šířka, směrové oblouky, podélné sklony a zakružovací poloměry nivelity, druh vozovky apod.) a začlenění komunikace do terénu (rozhled, nadmořská výška apod.). Krajnice je ve smyslu ustanovení § 5 zákona č. 135/1961 Sb. a § 10 odst. 1 vyhlášky č. 136/1961 Sb. součástí silnice.

Jestliže je krajnice vozovky součástí silnice a únosnost vozovky stavebním stavem silnice, pak je nutno považovat škodu, která v projednávané věci žalobci vznikla utržením a sesutím této krajnice pod motorovým vozidlem, za škodu způsobenou stavebním stavem silnice. Poněvadž jiné závady ve sjízdnosti (§ 9 odst. 2 zákona č. 135/1961 Sb.), které by byly v příčinné souvislosti se škodou, v

řízení prokázány nebyly, nemá tu žalobce nárok na náhradu vzniklé škody podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 135/1961 Sb.

Únosnost krajnice je nutno považovat za stavební stav silnice; za škody vzniklé tímto stavebním stavem silnice organizace silničního hospodářství neodpovídá, neboť podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 135/1961 Sb. nemají uživatelé silnic nárok na náhradu škody, která jim vznikla ze stavebního stavu silnice nebo z její povahy.

Žalované správě silnic nelze vytýkat, že porušila svoji právní povinnost v souvislosti se zajištěním bezpečného provozu na komunikacích a že údržbu silnice (konkrétně krajnice) v místě nehody zanedbala. Nic takového v průběhu celého řízení prokázáno nebylo. Krajnice v místě sesutí nebyla před nehodou poškozena a správa silnic nebyla tedy povinna její opravu provést. Udržování silniční sítě v takovém stavu, aby při běžném užívání byl zaručen bezpečný provoz, je nepochybně úkolem organizace, která zajišťuje správu silnic. Poněvadž však nebylo prokázáno, že by žalovaná organizace tuto svoji právní povinnost porušila, nelze dovodit její odpovědnost za škodu vzniklou na vozidle žalobce ani podle ustanovení § 421 o. z.

Poněvadž soud prvního stupně ve svém rozhodnutí vycházel z jiného právního názoru, byl jeho rozsudek ve výroku o povinnosti žalované správy silnic nahradit žalobci 2911,70 Kčs změněn podle ustanovení § 220 odst. 1 o. s. ř., a to tak, že se žaloba i proti ní zamítá.